

Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett undertecknat avtal mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric.

Enligt avtalet, som utskottet tillstyrker, ska organisationen beviljas privilegier i Sverige som består i befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. För att en sådan skattebefrielse ska komma till stånd föreslås att riksdagen antar en lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Lagförslaget föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:77 Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Riksdagens tidigare behandling	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur	
European Spallation Source Eric	6
Propositionen	6
Utskottets ställningstagande.....	7
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
Regeringens lagförslag	10
Avtal mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskingsinfrastruktur European Spallation Source Eric	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric

Riksdagen

1. godkänner avtalet undertecknat den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric,

2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:77.

Stockholm den 8 mars 2016

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Camilla Waltersson Grönvall (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Jabar Amin (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S) och Fredrik Christensson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlas regeringens proposition 2015/16:77 Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric.

Regeringen har inte inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslaget eftersom den anser att lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan art att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Inga följdmotioner har lämnats in med anledning av propositionen.

En redovisning av behandlade förslag återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2 och avtalet mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric i bilaga 3.

Bakgrund

Europeiska spallationskällan (ESS) är en anläggning för neutronbaserad materialforskning. Spallation är namnet på den fysikaliska process som används för att producera neutroner. Forskare använder i dag olika verktyg för att studera de allra minsta strukturerna i olika typer av material, t.ex. neutroner och röntgenljus. Neutroner är ett kraftfullt verktyg för studier och förenklat kan man säga att neutronerna hjälper oss att ta reda på hur material är uppbyggda och vilka egenskaper de har. ESS fungerar med andra ord som ett slags avancerat mikroskop. ESS är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur i Europa under de senaste decennierna och ESS kommer att bli ett mångvetenskapligt forskningscentrum baserat på världens mest kraftfulla neutronkälla. Forskningen vid ESS kommer att ske inom framför allt fysik, kemi och livs-, material- och ingenjörsvetenskap, med tillämpningar inom t.ex. energi och klimatsmart teknologi, medicin och läkemedelsutveckling.

Riksdagens tidigare behandling

I proposition 2012/13:190 Avtal med Eric-konsortium för den Europeiska spallationskällan föreslog regeringen att riksdagen skulle godkänna ett avtal mellan Sveriges regering och ett blivande konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium) för den Europeiska spallationskällan. Avtalet innebar i huvudsak att konsortiet skulle vara befriat från indirekta skatter på varor och tjänster endast i den omfattning som enligt svensk lag medges för internationella organisationer i Sverige. Skattebefrielse för sådana organisationer avser endast vissa uppräknade varor och tjänster. I propositionen föreslog regeringen även att riksdagen skulle anta ett förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Den föreslagna lagändringen innebar ett tillägg i lagen där konsortiet lades till i bilagan till

lagen som en av de internationella organisationer som har undantagsförmåner i form av befrielse från indirekta skatter på varor och tjänster.

Den 20 november 2013 godkände riksdagen förslagen i propositionen (prop. 2012/13:190, bet. 2013/14:UbU7, rskr. 2013/14:54). Det avtal som där- efter upprättades mellan parterna undertecknades emellertid aldrig eftersom det i efterhand upptäcktes att den skattebefrielse som var avsedd inte åstad- koms genom avtalet. Regeringen beslutade därför att inte sätta lagen i kraft.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det avtal som Sveriges rege- ring ingick med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric den 21 oktober 2015. Enligt avtalet ska organisationen beviljas privilegier i Sverige som består i befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. För att en sådan skattebefrielse ska komma till stånd föreslås i propositionen att riksdagen antar en lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Lagför- slaget föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets överväganden

Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner avtalet mellan regeringen och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Propositionen

Godkännande av det nya avtalet

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner avtalet mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric. Regeringen anger bl.a. följande skäl för sitt förslag: Det formella erbjudandet om svenskt värdskap för European Spallation Source (ESS) som lämnades i samband med mötet med Europas forskningsministrar i maj 2009 innefattade vissa frågor på skatteområdet, bl.a. fullständig befrielse från mervärdesskatt och punktskatter inkluderande energiskatter. I enlighet med det och i enlighet med en överenskommelse med European Spallation Source Eric har ett nytt avtal upprättats som innebär att konsortiet befrias från mervärdesskatt, inte bara i den omfattning som medges för internationella organisationer i Sverige, utan för förvärv av samtliga varor som inköpts eller tjänster som utförts för organisationens verksamhet. Vidare har i avtalet, likaledes i enlighet med erbjudandet om svenskt värdskap för ESS, efter parternas överenskommelse lagts till att konsortiet ska vara befriat från punktskatt, inklusive energiskatt på elektrisk kraft, när konsortiet för förbrukning i konsortiets verksamhet gör betydande inköp av punktskattepliktiga varor i vilka punktskatten inkluderas i priset. Motsvarande ska gälla även för betydande förbrukning i konsortiets verksamhet av elektrisk kraft för vilken konsortiet är skattskyldig.

Konsortiet bildades genom Europeiska kommissionens beslut den 19 augusti 2015 och beslutet har vunnit laga kraft. Organisationen har en fast institutionell struktur, vilket innebär att de viktigaste bestämmelserna i organisationens stadgar såsom ansvarsbestämmelser, revision och finansiella bestämmelser enligt Eric-förordningen måste godkännas av kommissionen. Regeringen framhåller att det formella erbjudandet om svenskt värdskap för ESS innehåller en utfästelse om befrielse från mervärdesskatt och punktskatter, varför riksdagen bör godkänna avtalet så att det kan träda i kraft.

Det nya avtalet bör införlivas i svensk rätt

I propositionen föreslås att lagen om immunitet och privilegier i vissa fall ändras så att den omfattar European Spallation Source Eric i enlighet med avtalet den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och konsortiet. Lagen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Regeringen anger bl.a. följande skäl för sitt förslag: För att avtalets bestämmelser om privilegier ska bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas med svensk rätt. Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ regleras i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Enligt 4 § i denna lag har vissa i en bilaga till lagen angivna organ och personer med anknytning till sådana internationella organ immunitet och privilegier enligt vad som bestämts i stadga eller avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. Immuniteten och privilegierna gäller i den utsträckning som framgår av avtalet.

Riksdagens tidigare beslut om ändring i lagen innebar att bilagan till lagen ändrades genom att European Spallation Source Eric infördes i bilagan som ett sådant internationellt organ som skulle få privilegier enligt ett avtal med ett visst, av riksdagen beslutat, innehåll. Något avtal med sådant innehåll undertecknades aldrig eftersom det avtalet inte medförde den skattebefrielse parterna hade avsett och regeringen beslutade därför att inte sätta lagen i kraft.

När nu ett nytt avtal har undertecknats som medför en sådan skattebefrielse som parterna avsett och kommit överens om bör lagen ändras så att det undertecknade avtalet anges i bilagan i stället för det tidigare angivna avtalet, enligt regeringen. Det undertecknade avtalet ska godkännas av parterna i enlighet med för dem gällande procedurer. Avtalet ska träda i kraft vid en överenskommen tidpunkt när parterna har underrättat varandra om att procedurerna har avslutats.

Med hänsyn till att det inte redan nu säkert kan anges när avtalet blir bindande för Sverige bör den föreslagna lagändringen i enlighet med vad som tidigare har beslutats träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att den europeiska spallationskällan (ESS) är en forskningsanläggning av världsklass. Det är en anläggning som kan förväntas ge stor långsiktig betydelse för svensk forsknings och näringslivs konkurrenskraft genom att attrahera såväl enskilda forskare som högteknologiska företag i Sverige och från andra länder. Det formella erbjudandet om ett svenskt värdskap för ESS innehåller utfästelser om befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. För att avtalet mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric med bestämmelser om privilegier ska gälla inför svenska domstolar och myndigheter måste bestämmelserna, som framgått ovan, införlivas med svensk rätt.

Utskottet ställer sig mot den bakgrunden bakom regeringens förslag att godkänna det avtal som ingicks mellan Sveriges regering och konsortiet för

europaisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric den 21 oktober 2015. Utskottet ställer sig även bakom regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Utskottet föreslår således att riksdagen godkänner avtalet samt antar lagförslaget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:77 Avtal med konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric:

1. Riksdagen godkänner avtalet undertecknat den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:1174) om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen
(2013:1174) om ändring i lagen
(1976:661) om immunitet och privilegier
i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ i stället för lydelsen enligt lagen (2013:1174) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2013:1174

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
75. European Spallation Source Eric		Avtal mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Föreslagen lydelse

Bilaga

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
75. European Spallation Source Eric		Avtal den 21 oktober 2015 mellan Sveriges regering och European Spallation Source Eric

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

BILAGA 3

Avtal mellan Sveriges regering och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric

Sveriges regering (nedan Sverige), och konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur European Spallation Source Eric, (nedan "Konsortiet")

som beaktar beslutet vid Europeiska unionens forskningsministrars möte den 28 maj 2009 att den Europeiska Spallationskällan ska förläggas till Sverige,

som beaktar Styrkommitténs för den Europeiska Spallationskällan beslut den 18 december 2012 att konstruktionen och driften av anläggningen ska anförtros ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium),

som beaktar rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium), genom vilken konsortiet ska inrättas (nedan kallad förordningen),

som beaktar att artikel 5.1 (d) i förordningen föreskriver att de organ som vill inrätta ett Eric-konsortium ska lämna in en ansökan till kommissionen och innehålla en förklaring från värdmedlemsstaten i vilken denna erkänner Eric-konsortiet – från och med tidpunkten för dess inrättande – som en internationell organisation i den mening som avses i artiklarna 143 (g) och 151.1 (b) i direktiv 2006/112/EG och som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 23.1 andra strecksatsen i direktiv 92/12/EEG,

som beaktar att artikel 7 i förordningen föreskriver

1. att ett Eric-konsortium ska ha status som juridisk person från och med den dag då beslutet om dess inrättande får verkan,
2. att ett Eric-konsortium ska i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska

personer enligt den nationella lagstiftningen. Konsortiet får särskilt förvärva, äga och avyttra lös och fast egendom och immateriella rättigheter, ingå avtal samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter,

3. att Eric-konsortiet är en internationell organisation i den mening som avses i artikel 15 (c) i direktiv 2004/18/EG,

som beaktar att artikel 15 i förordningen föreskriver att Europeiska gemenskapernas domstol ska vara behörig att avgöra tvister mellan medlemmarna vad avser Eric-konsortiet eller mellan medlemmarna och konsortiet samt alla tvister i vilken gemenskapen är part,

har träffat följande avtal:

Artikel 1

Rättslig ställning

Konsortiet är en juridisk person vars rättsliga ställning regleras av rådets förordning (EG) 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium).

Artikel 2

Befrielse från indirekta skatter

Konsortiet ska från och med den dag då beslutet om dess inrättande får verkan vara befriat från mervärdesskatt på varor som inköpts eller tjänster som utförts för organisationens verksamhet.

Därutöver ska konsortiet vara befriat från punktskatt, inklusive energiskatt på elektrisk kraft, när konsortiet för förbrukning i konsortiets verksamhet gör betydande inköp av punktskattepliktiga varor i vilka punktskatten inkluderas i priset. Motsvarande gäller även för betydande förbrukning i konsortiets verksamhet av elektrisk kraft för vilken konsortiet är skattskyldig.

Artikel 3

Slutbestämmelser

1. Samråd i fråga om ändringar i detta avtal ska hållas på begäran av endera parten. Sådana ändringar ska göras genom ömsesidigt samtycke.
2. Endera parten kan säga upp detta avtal genom att ge den andra parten tolv månaders varsel. Om konsortiet flyttas från Sverige, ska avtalet upphöra att gälla efter den tidrymd som skäligen krävs för sådan omlokalisering och för avyttring av organisationens egendom i Sverige.
3. Detta avtal ska godkännas av parterna i enlighet med för dem gällande procedurer. Det ska träda i kraft vid en överenskommen tidpunkt när parterna har underrättat varandra om att procedurerna har avslutats.